

JELENTÉS A VMSK HEGYMÁSZÓINAK PERŐFI BARLANGKUTATÓ C.
1968. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Csoportunk az elmúlt évben az alsóhegyi Pécsakő-Vácsen rendszer feltárásán munkálkodott. Első munkahelyünk a földtani és földrajzi adottságok alapján minden bizonnyal a rendszerhez tartozó Meteor hg. mélypontja, az un. Aggyagos-teremből lefele vezető járat volt. Ezen a helyen 1967. novemberi földalatti táborunk során próbaként végeztünk. Ennek biztató kimenetelére ösztönözött, hogy az 1968-as évben nagyobb felkészültséggel folytassuk a kutatást a bevált és véleményünk szerint az egyetlen célravezető módszerrel: földalatti tábor telepítésével a barlang legnagyobb termébe, a Titánok Csarnokába.

Mivel a táborhoz leszállítandó felszerelés mennyisége igen tetemes volt, a munka során elengedhetetlenül szükséges árucikkekhez a faanyagot február 18-án levittük a táborhelyre. Március 3-án leszálltunk, hogy folytassuk a novemberben megkezdett munkát, ebben azonban megakadályozott a munkahelyünkön feltorlódott víz, mely még az Aggyagos-terem alját is kb. egy méter vastagon elborította. Mivel a víz lefolyására nem számíhattunk, kénytelenek voltunk a tábort befejezni és feljönni a felszínre. Csoportunk jórészt egyetemi hallgatókból áll, így hosszabb alsóhegyi tartózkodásra a tavaszi szünetben nyílt ismét lehetőség. A munkahelyünket előtű víz leszívargásával nem számíhattunk, ezért földalatti tábor nem rendeztünk; célunk felszíni terepbejárás és az eddigi munkahelyek -elsősorban viznyelők- meglátogatása volt, hogy tájékozódjunk illetve új, nedvesebb időszakban is bontható munkahelyet keressünk.

Ennek során bejártuk a Pécsakő-vny. 1963-64-ben feltárt, általunk még nem ismert barlangját is. A végponti szűkületet továbbjutásra alkalmasnak találtuk és kutatásunk hátralévő részében ennek tágitásával foglalkozunk. Mivel az idő igen rövid volt, a járatot kivésni nem tudtuk, kénytelenek voltunk azzal a felismeréssel hazautazni, hogy itt még további munkára van szükség. Sajnos csoportunk tagjainak másirányú elfoglaltsága nem tette le-

hetővé, hogy nyáron kutatótábort létesítsünk, így további munkára e helyen nem került sor.

November 7-én a miskolci kutatókkal megegyezésben Létrásra utaztunk és bejártuk a Szepesi-barlangot /mely 165 méteres mélységével jelenleg a második az országban/, valamint a Bolhási-vny. kb 80 méter mélységig feltárt barlangját. Eredeti tervünkbe, az Istvánlápai-bg. közös kutatására a miskolciak visszalépése miatt sajnos nem került sor.

Értékelve az 1968-as évben kifejtett tevékenységünket: nem lehetünk vele elégedettek, még a közrejátszó objektív nehézségek figyelembevételével sem. Ami az Aggyagos-terem vízfelbőklését illeti, erre nem számítottunk, bár az Aggyagosnak a barlangi partakkal való összefüggésére vonatkozó elképzelésünk és egy, az Aggyagos szakaszban előfordult magas vízállást jelző aggyagszik erre is utalhatott. Az igazság az, hogy a barlangot előttünk kutatók soha nem észleltek ott vizet - legalábbis erről nem volt tudomásunk - ezért eszünkbe sem jutott ez a lehetőség.

Az ezután tapasztaltak a munkahely megválasztásának a jövő évi kutatásoknál elsőrendű fontosságú kérdésére mutattak rá. Ahhoz, hogy mérlegelhessük az egyes vny-k bontása mellett és ellen szóló érveket, valamennyit be kell járni, hogy kiválaszthassuk a Vecsen-forrás rendszerébe a nyelők felől történő bejutás legreményteljesebb helyét.

Ennyit az alsóhegyi kutatásokról. Maga az a tény, hogy 1967. ősze óta az Alsóhegyen tevékenykedtünk, abból ered, hogy hagyományos munkahelyünk a Pénzpataki-vny.bg. feltárásában holtpontra jutottunk. Eddigi bejárásaink egyértelműen azt mutatták, hogy sem a jelenlegi - leeresztett - halastavakkal, sem az esetleg általunk a jövőben építendő gátakkal nem oldhatjuk meg egyedül a víznyelő teljes és huzamosabb ideig tartó víztelenítését. Márpedig ez lenne az egyedüli módja a barlang jelenlegi mélypontján - az egyetlen számbajöhető helyen - történő továbbjutásnak. A meg-

oldás egy szivattyú beszerzése lenne, mellyel egy közvetlenül a nyelő előtt épített gát medencéjéből a nyelön tuli völgyszakaszba emelhetnénk a vizet. A gát megépítéséhez az első lépést a helyszin pontos topográfiai felmérésével megtettük, de azóta ezen a téren nem történt semmi. Nem is történhet mindaddig, míg egy megfelelő szivattyú beszerzése nem válik valóra. Itt egy dolog kell még figyelembe venni: ha csak egy bizonyos időszakra tudunk szivattyút szerezni, ez akkorra essen, amikor a megfelelő létszámú és kvalitású emberek rendelkezésre állnak és a patak várható hozama alacsony. Az eddig tapasztaltak alapján augusztus hónap az, amely leginkább megfelel a fenti követelményeknek.

A Pénzpataki bg. kutatását továbbra is fontosnak tartjuk; véleményünk szerint ez a barlang bőségesen kárpótolna az érteltetett fáradozásokért, elméleti hosszúságát tekintve mindenesetre vetekedne bármelyik hazai barlanggal.